

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 1/31 - 25

Podgorica, 26. novembar 2025. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **advokat Zoran Čelebić, prof. dr Dražen Cerović, prof. dr Branislav Radulović, Aida Petrović i dr Igor Ljutica**, postupajući po sopstvenoj inicijativi razmotrio je postupanje policijskih službenika Uprave policije i primjenu policijskih ovlaštenja u svijetlu akcija kontrole naoružanja koje je u posjedu stanovništva Crne Gore koja je naročito reafirmisana, i dalje traje, nakon masovnog ubistva 1. januara 2025. godine na Cetinju i usvojio, nakon razmatranja raspoložive dokumentacije, pristiglih izjašnjenja i obavljene rasprave, sljedeću

P R E P O R U K U

1. U saradnji sa međunarodnim partnerima, posebno agencijama iz sistema Ujedinjenih nacija i agencijom Sjedinjenih američkih država za međunarodni razvoj (USAID), crnogorske institucije decenijama, kontinuirano, preduzimaju napore da se konačno postigne kontrola i smanjenje naoružanja. To je i međunarodna odgovornost Crne Gore.
2. Nakon masovnog ubistva na Cetinju, 1. januara 2025. godine, Vlada Crne Gore i Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) su intenzivirali mjere i aktivnosti kontrole oružja. U tom svijetlu, Savjet za građansku kontrolu rada policije je odlučio da tokom cijele godine pojačano prati i analizira politike i praksu, kako bi se razmotrili konkretni rezultati i efekti policijskih i drugih aktivnosti po ukupnu bezbjednost u zemlji. Pojačani monitoring građanskog nadzora nad ovim policijskim intervencijama je uspostavljen i u cilju pokušaja sprječavanja relativizacije tragičnih događaja na bilo koji način. Savjet je posebno pratio realizaciju, političkog, obećanja da će biti usvojen novi Zakon o oružju i da li su, do njegovog donošenja, povećane administrativne takse za nabavku, proizvodnju, držanje i nošenje oružja i municije, taksa za usluge sportsko-rekreativnog gađanja, takse za oružni list, za odorenje za držanje oružja, za oružni list za držanje i nošenje oružja kao i za odorenje za sakupljanje starog oružja. Savjet se interesovao da li se razmatra opcija da poskupe i takse koje se tiču nabavke i posjedovanja oružja za bavljenje lovom i sportskim strijeljaštvom.
3. Iz MUP je saopšteno da je predlog Zakona o oružju i municiji u završenoj fazi izrade (15. oktobar 2025.) odnosno u postupku usaglašavanja s drugim resorima i Sekretarijatom za zakonodavstvo. Nakon toga zatražiće se i mišljenje Evropske komisije. Takođe, iz MUP se tvrdi da je prema Ministarstvu finansija bila upućena inicijativa za izmjenu Zakona o administrativnim taksama na način što bi se povećali iznosi propisanih taksi. Najavljuju da će "novu inicijativu" istim povodom uputiti "odmah" po usvajanju novog Zakona o oružju i municiji, kojim su predviđene i nove isprave o oružju u odnosu postojeće propise.

4. Savjet se u Vladi Crne Gore interesovao i da li su usvojene, najavljene i obećane, izmjene i dopune Krivičnog zakonika Crne Gore kojima se pooštavaju minimalne zatvorske kazne za neovlašćeno držanje i nošenje oružja. U odnosu na ovo pitanje, iz MUP je odgovoreno da je Predlog izmjena i dopuna Krivičnog zakonika tokom juna 2025. upućen Evropskoj komisiji na mišljenje.
5. Savjet se interesovao koliko je od 1. januara 2025. godine sprovedeno pretresa, u cijeloj zemlji, u cilju suzbijanja zloupotrebe oružja u ilegalnom posjedu, kao i na spriječavanju vršenja krivičnih djela. Zatraženi su konkretni rezultati tih pretresa kako (1) u pogledu oduzetog oružja tako (2) i u pogledu broja podnijetih odgovarajućih prijava.
6. MUP je saopštio detaljne podatke Uprave policije: od 1. januara do 19. septembra 2025. godine na nivou zemlje u cjelini obavljeno je 2.570 pretresa stanova i drugih prostorija, izvršen je pretres gotovo 200 osoba i 164 motorna vozila. U istom posmatranom periodu građanski nadzor policije je obaviješten da je podnijeto 190 krivičnih prijava protiv 223 osobe koja su počinile 219 krivičnih djela (KD) nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija i jedno KD nedozvoljena trgovina oružjem i eksplozivnim materijama. Rezultati obavljenih pretresa jasni su i kroz sljedeće podatke: oduzeto je ukupno 1.029 komada oružja odnosno 817 komada vatrenog, 168 komada gasnog, 61 komad vazdušnog oružja kao i 44.927 komada municije različitog kalibra. Od ukupnog broja oduzetog vatrenog oružja 180 komada je bilo u protivzakonitom posjedu. Pretresom stana i dr. prostorija odnosno vozila oduzeto je 476 odnosno 14 komada oružja, iz događaja povezanih sa nasiljem u porodici oduzeto je 47 komada oružja, po zahtjevu nadležnog državnog organa oduzeto je 45 dok je 16 komada oružja oduzeto u događajima povezanim sa ubistvom, pokušajem ubistva ili samoubistvom.
7. Savjet ocjenjuje da su predmetne aktivnosti Uprave policije, preduzete u 2025. godini intenzivne, odgovorne i ozbiljne, doprinose ublažavanju brojnih rizika, različitim operativnim uspjesima, suzbijanju kriminala i poboljšanju ukupne bezbjednosti.
8. Savjet je zatražio i dobio konkretne podatke o sličnim aktivnostima Uprave policije od 2019. zaključno sa 2024. godinom. Savjet ocjenjuje da dalje predstavljeni podaci jesu važni za pravilno i sveobuhvatno razmatranje istaknutog pitanja, saopštene ocjene i razumijevanje izdatih preporuka i kako bi se spriječila eventualna relativizacija institucionalne odgovornosti i propusta.
9. Tako je 2019. obavljeno 2.509 pretresa stanova i vozila (417) kao i pretres gotovo 1.300 osoba. Iste godine podnijeto je 280 prijava protiv 320 osoba koje su počinile 365 KD nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija. Od građana je oduzeto 990 komada oružja od čega 514 komada vatrenog oružja od kojih su 262 komada bila u ilegalnom posjedu. U 2020. obavljen je pretres preko 1.780 stanova i vozila (122) te i 1.350 osoba. Podnijete su 202 krivične prijave protiv 252 osobe koje su počinile 279 KD po istom osnovu. Oduzeto je 514 komada oružja, od toga 287 vatrenog oružja od čega je 136 komada bilo u protivzakonitom posjedu. Godine 2021. obavljeno je ukupno 1.438 pretresa stanova, dr. prostorija i vozila (130) kao i 357 osoba. Podnijet 195 krivične prijave protiv 249 osoba koje su počinile 265 KD. Oduzeto 446 komada oružja, od toga 286 vatrenog od kojeg je 129 komada bilo u ilegalnom posjedu. U 2022. pretres je izvršen u ukupno 1.918 stanova i vozila (170). Obavljen je i pretres 357 osoba. Podnijete 180 krivične prijave protiv 225 osoba koja su počinila 243 KD nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija. U 2023. pretres je obavljen u 2.009 stanova i vozila (123). Podnijeta 201 prijava protiv 244 osobe koje su počinile 258 KD. Oduzeto je 694 komada oružja, od toga 569 vatrenog od čega je 183 komada bilo u ilegalnom posjedu. U 2024. godini obavljen pretres ukupno 2.286 stanova i vozila (203). Podnijete 188 krivične prijave protiv 234 osobe koje su počinile 245 KD nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija. Od građana je privremeno oduzeto 1.125 komada oružja. Od toga je 881 komad vatrenog oružja od čega je 278 komada bilo u protivzakonitom posjedu.

10. Savjet je dobio i podatke o rezultatima akcije "*Poštuj život, vrati oružje*". U periodu od 2. januar do 20. septembar 2025. građani su Upravi policije predali 3.876 komada oružja i 116.256 komada municije.
11. Savjet je preporučio MUP da se nalože provjere na koji način su osobe od 25 i ispod 25 godina starosti u režimu držanja i nošenja oružja te da li je to opravdano. Savjet se interesovao za podatak, smatrajući ga važnim za dalja istraživanja različitih vrsta, koji su motivi i razlozi, izvan profesionalnih, da se osobe tih godina i uzrasta nađu u situaciji držanja i nošenja oružja. Iz MUP je saopšteno da se novim predlogom zakona o oružju i municiji planira propisivanje granice od 21 godine života s određenim izuzecima. Trenutna životna granica je 18 godina. MUP je pojasnio da je na javnoj raspravi o nacrtu zakona o oružju i municiji iznijet "veliki broj primjedbi i komentara" na predlog da predviđena starosna granica bude 25 godina života, zbog čega je prihvaćena opšta starosna granica 21 godina života i "iz razloga što je utvrđeno da nije veliki broj mladih (od 18 do 25 godina) koji imaju registrovano oružje na svoje ime".
12. Savjet je dobio i podatak da je na dan 19. septembar 2025. u Crnoj Gori registrovano 111.768 komada oružja (uključuje i preminule osobe kao vlasnike istog). MUP se potrudilo da pruži i detaljne podatke koji razvrstavaju oružje po vrsti, njegove vlasnike odnosno držaoce po starosti, polu... Savjet pohvaljuje kvalitet elektronskih i dr. evidencija koje u vezi s oružjem vodi MUP. Prema podacima Vlade Crne Gore iz 2005. godine u Crnoj Gori "u legalnom posjedu građana nalazilo se oko 100.000 komada dugog i kratkog vatrenog oružja, od čega se u režimu držanja i nošenja oružja nalazi 97.937 komada vatrenog oružja, a u režimu držanja oružja (trofejno i ostalo oružje) 2.430 komada kratkog i dugog oružja". Važan je podatak UNDP (2003) "da od ukupnog broja, oko 75% oružja se nalazi u posjedu građana_ki".
13. Takođe, na dan 30. septembar 2025. godine u Crnoj Gori je registrovano 1.910 aktivnih komada oružja na pravna lica, po osnovu odobrenja za držanje oružja. Prema podacima Vlade Crne Gore, 2005. godine u Crnoj Gori je na pravna lica bilo evidentirano 1.533 komada vatrenog oružja. Savjetu nijesu pruženi podaci o broju oružja koje je u posjedu MUP u cjelini, uključujući i Upravu policije, ili to u dokumentaciji nije naglašeno.
14. Savjet za građansku kontrolu rada policije su pruženi podaci da oružni list za držanje i nošenje oružja ima ukupno 16.048 (živih) građana_ki. Od toga 514 muškaraca i 8 žena od 18 do 25 godina života. Držanje i nošenje oružja je omogućeno i za 1.970 muškaraca i 38 žena od 25 do 35 godina života. Oružni list za držanje i nošenje oružja ima 3.149 muškaraca i 71 žena od 35 do 45 godina života. Kada je riječ o starosnoj grupi od 45 do 55 godina, oružni list za držanje i nošenje oružja posjeduje 3.589 muškaraca i 67 žena. Ukupno 2.936 muškaraca i 30 žena od 55 do 65 godina posjeduje dozvolu za držanje i nošenje oružja. Tačno 3.650 muškaraca i svega 26 žena starijih od 65 godina posjeduje oružni list za držanje i nošenje oružja.
15. Kada je riječ samo o držanju oružja (ukupno 16.201 živih građana_ki) podaci su sljedeći: od 18 do 25 godine života 14 muškaraca (žena nema), od 25 do 35 godine života 189 muškaraca i 17 žena, od 35 do 45 godine života 600 muškaraca i 33 žene, od 45 do 55. godine života oružni list za držanje oružja ima 2.408 muškaraca i 95 žena; od 55-65 godine života isti posjeduje 4.237 muškaraca i 161 žena, od 65 godina pa nadalje držanje oružja je omogućeno i za 8.185 muškaraca i 262 žene.
16. U odnosu na interesovanje Savjeta o režimu držanja i nošenja oružja i samo držanja oružja, MUP je saopštilo stanje da na dan 30. septembar 2025. godine postoji 27.925 komada oružja za žive osobe koje imaju važeći dokument za držanje i nošenje oružja odnosno 19.870 komada oružja koje prati važeći oružni list za držanje oružja (takođe žive osobe) što je ukupno 47.795. komada oružja.
17. Savjet ocjenjuje da Ministarstvo unutrašnjih poslova uspostavlja i razvija posvećen pristup i strategije kako bi se unaprijedila javna bezbjednost, zaštita života i imovine građana i jačalo povjerenje javnosti u institucije. Ministar Danilo Šaranović pokazao je

- odgovornost i otvorenost u međusobnoj diskusiji, razmjeni podataka i mišljenja o tome koji su uočeni izazovi, problemi i kako bi se predaja oružja mogla u budućnosti povećati.
18. S tim u vezi Savjet je saglasan sa MUP i ministrom Šaranovićem da je od ključnog značaja unaprjeđenje zakonskih rješenja koje će strožije definisati kriterijume za držanje i nošenje oružja. Dodatno, ocjena je i preporuka Savjeta, da kroz nužne izmjene administrativnih taksi, posjedovanje svake vrste oružja, treba značajno poskupiti a rok trajanja oružnih listova značajno skratiti.
19. Savjet preporučuje da MUP u saradnji sa drugim resorima pristupi aktivnostima kojima će se javnosti kvalitetno, sadržajno i u kontinuitetu predstavljati složeni rad policije, njeni rezultati, izazovi u radu, značaj podrške građana, kao i drugih institucija, kako bi se snažilo povjerenje javnosti, te gradio i jačao osjećaj sigurnosti kod svakog građanina. Emisija na nacionalnom javnom servisu i kod svih drugih emitera, kroz programsku saradnju, mogu biti korisni u tom pravcu.
20. Savjet smatra da pored navedenog treba razmotriti i druge proaktivne mehanizme kako bi se konačno počelo sa smanjenjem naoružanja, posebno lakog i malokalibarskog oružja. Crna Gora je, prema međunarodnim standardima, izuzetno naoružana sredina.
21. U tom pravcu Savjet preporučuje i jačanje kapaciteta područnih jedinica i filijala za građanska stanja i lične isprave. U njihovoj je nadležnosti vođenje postupaka i odlučivanje po zahtjevima za izdavanje isprava o oružju kao i pokretanje postupaka oduzimanja oružja od osoba koje više ne ispunjavaju uslove. Jačanje kapaciteta i uspostavljanje proaktivnog pristupa može dodatno da osnaži provjere da li osobe koje su u režimu držanja i nošenja oružja ili samo držanja oružja prolaze i kroz evidenciju po bilo kojem osnovu, uključujući i nasilje u porodici, nasilje nad ženama, remećenje javnog reda i mira, kao i kroz druge evidencije koje vodi Uprava policije. Posebno je važno da se osigura djelotvorno postupanje po inicijativama Uprave policije za pokretanje postupaka za utvrđivanje ispunjenosti uslova za posjedovanje oružja i oduzimanja istog i saznanju o pokrenutom krivičnom ili prekršajnom postupku, posebno zbog nasilja nad ženama i u porodici, remećenja javnog reda i mira i sl.
22. Konačno, tokom diskusije o ovoj preporuci, pojedini članovi Savjeta su jasno ukazali da kao i u svakoj stabilnoj i državi vladavine prava, svaki građanin Crne Gore, koji ispunjava kriterijume, ima ustavno, zakonsko i zakonito pravo na samoodbranu u svrhu zaštite svog života, zdravlja i integriteta sebe i svoje porodice. Diskutovano je i o mogućnosti pokretanja akcije otkupa oružja od građana, a koje se nalazi u legalnom posjedu. To može predstavljati jednu od niza mogućnosti da se smanji količina oružja u posjedu javnosti a čiji raniji vlasnici više nijesu među živima. Predstavljani podaci iz registra oružja govore o ozbiljnim razlikama između komada oružja koje prati validna, važeća, dokumentacija i komada oružja čiji vlasnici su u međuvremenu preminule osobe.

**U IME SAVJETA ZA GRAĐANSKU
KONTROLU RADA POLICIJE**
Zoran Čelebić, predsjednik

